

**SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ
HIVATAL ÉS NYOMDA**
Cluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop, (Brassai-utca) 10
Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
R. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a szerkesztőségnek címezendők. Kéziratokat nem adunk vissza

UJ KELET

VISSZAPOLITIKAI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában
Egész évre — — 620
Félévre — — 320
Negyedévre — — 170
Egy hónapra — — 60
Egy szám ára pályaudvaron és vidéken is 3 lej
Bukarestben — 3-50
Csehszlovákiában
Egy hónapra — 25 ck
Egy szám — 1-50 ck

1924 március 7 Péntek

Cluj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 55. szám

5684. Ádár sáni 1

Sacro egoismo

A nemzetközi szokásokra és a politikai etikára eddig sem adott Mussolini sokat. A Korfu-incidensben őszintén megmutatta a snájdig diktátor, hogy a politikát a szó legmateriaálisabb értelmében a lehetőségek művészetének tekinti és mindent meg akar magának szerezni, amit csak éppen lehetséges. A Korfu-ügyben némileg csődött mondott ez a politika, mert szembeállta magát Anglia és Franciaország egységes frontjával. Most azonban, hogy a két nyugati hatalom farkasszemét néz egymással, újra feleszlik a reménység Mussolini előtt, hogy a lehetőségek zavarosában halásszon. Egészen szokatlan az a nyíltság, amellyel Mussolini legújabb politikai manőverét végrehajtani igyekszik. A *do ut des* magasztos elvét talán még sohasem hirdette európai politikus olyan nyíltsággal, mint a fascista diktátor. Egyszerűen alternatíva elé állítja Franciaországot: vagy meghajol az olasz hatalmi aspirációk előtt, vagy egyedül marad a jóvátételi harcban, mert Itália Anglia oldalára áll. Mussolini egyáltalán nem bocsátkozik annak bírálataiba, hogy a vitában ki mellett áll az igazság. Neki az mindegy, amellé áll, aki a legtöbbet adja. A licitálás minden kerteles nélkül az európai cirkusz nyílt porondján történik és az ördög sem törődik vele, mi a véleménye az ügyben Németországnak, aki itt végeredményben az árverés alá kerülő objektum. Sohasem ringattuk magunkat illúziókba, hogy a mai európai politikát ideális szempontok mozgatják. De azt mindenesetre feltételeztük, hogy ezek a szempontok bizonyos cselekvésekben mégis csak észlelhetők és mérséklők a hatalmakat. Mussolini ultimátuma ebből a hitünkéből is végkép kiábrándít. Csak egy szempont van: a rideg önzés, a sacro egoismo. Lehet, hogy Mussolini győzni fog elvével, de ez a győzelem nem lehet tartós. Az emberiség lassankint mégis új szentségek kultusza felé halad. A szent önzésnek előbb-utóbb szent önzetlenségé kell átalakulnia. Különböző felfalják egymást a népek.

Lepadatu miniszter lemond?

Bukarest, márc. 6. A „Lupta” szerint Lepadatu miniszter lemondási gondolatokkal foglalkozik. Elkedvetlenül az opera koncessziója körül támadt zavar is és az, hogy a szenátus egyetlen ülésen három törvényjavaslatát vetette el.

Marokkóban újra megkezdődtek a harcok

Madrid, március 6. A marokkói harcok újból megkezdődtek. De Rivera parancsára egy egész gyalogos dandár indult Marokkóba megfelelő tüzérrel együtt. Algéziras egész helyőrségét is a frontra rendelték. Hír szerint Melilla lángokban áll. A spanyol csapatok véres támadásokat vertek vissza. Az élelmezési csapatok vesztesége 50 ember. Ezzel kapcsolatban a „Daily Mail” Malagából is összetűközéseket hírt jelent.

Theunis újból vállalta a kormányzást

Brüsszel, március 6. Albert király felkérte Theunist, vegye fontolóra, nem alakíthatna-e újabb kormányt. Theunis rövid gondolkodási idő után bejelentette a királynak, hogy megkísérli a kormányalakítást. A külügyi tárcát Huysmannak, a liberálisok vezérének fogja felajánlani.

Megisztitják a macedon határt

Szójia, március 6. Bulgáriában továbbfolyik a turbulens macedon elemek összefogdosása. Eddig összesen 300 letartóztatás történt. Az ellenzék a s. obranjében felvilágosítást követelt a belügyminisztertől és a polgári szabadságjogok semmibevevését panaszolta. Rusoff belügyminiszter beismerte, hogy a letartóztatások nem történtek bírói végzések alapján, de magasabb állami érdekek követelik ezt az eljárást. Az ellenzék nincs megelégedve a válasszal, amely fölött heves parlamenti vita várható.

A háztulajdonosok tüntetni akarnak a szenátusban

Katonaságot vezényeltek ki a rend fenntartására. A lakbérletkötők küldöttségileg tiltakoznak Marzescu lakásörvénye ellen

(Bucuresti-Bukarest, március 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A háztulajdonosok ma délután újabb gyűlést tartottak, majd utcai tüntetést rendeztek. A hatóságok széleskörű intézkedést tettek a rendezavarások megakadályozására. A szenátus előtt katonaság tanyázik, mert hír szerint a tüntetők a szenátusban akarnak demonstrálni.

A lakók ligája is nagy akciót fejt ki a lakbérleti törvényjavaslatnak a lakbérletre és az üzlet-helyiségekre vonatkozó rendelkezései ellen. Ma egy küldöttség jelent meg Marzescu igazságügyminiszternél, holnap pedig a királytól kérnek audienciát és rámutatnak arra, hogy a lakás és üzletbérlet tervezet emel-e meg fogja drógitani az árakat, ami újból a szegényebb néposztályokat sújtja.

Az ellenzéki blokk meghiusulása újra felszínre vetette a fuzió tervét

A kormány hivatalos lapja végleg elparentálja az ellenzék akcióképességét. A hír Maniu Gyula bejegyzéséről. Újra fuzió tárgyalások indultak meg a parasztpárt és a nemzeti párt között. A szenátusban megkezdtek a lakbérleti törvény bizottsági tárgyalását

(Bucuresti Bukarest, márc. 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az ellenzéki blokk meghiusulása nagy nyugtalanságot idézett elő llezéki körökben. A parasztpárt blokk-felhívását eddig csak Argetoianu fogadta el, akinek azonban elenyészően kevés párttársa van ahhoz, hogy komoly ellenzéki akcióban számba jöhessen. Averscu tábornok, aki szintén választott a parasztpárt jegyzékére, blokk-fuziót ajánlott fel, amit az ellenzéki lapok is komolytalan ajánlatnak tartanak.

A „Viitorul” az ellenzékéről

A kormány hivatalos lapja természetesen elégtelellel regisztrálja az ellenzéki blokk megteremtésére irányuló kísérletek meghiusulását és mai számában megnyugvással jelenti be, hogy a kormány törvényalkotó munkájának már semmi sem állja útját, mert az anarchikus és idegen érdekeket szolgáló ellenzéki pártok nem tudtak megegyezni egymással.

Ugyanakkor — valószínűleg így akart felelni a „Romania” tegnapi cikkére, amely Bratianu Jonelnek a politikai életből való közeli visszavonulását konferálta be — azt írja, hogy Maniu Gyula beteg és rövidesen le fog mondani a nemzeti párt elnöki tisztségéről.

Az „Universul” ma délutáni számában foglalkozik a „Viitorul” hírével és megállapítja, hogy a kormány lapja rossz tréfa áldozata lett, mert a hír teljesen aaptalan és tendenciózus jellegű fogva nélkülözi a politikai elnevelkeket szemben is szükséges leminimálisabb lojalitást. Maniu a legteljesebb egészségnél örvend és politikai aktivitásáról közelebből bizonyoságot fog adni ellenfeleinek, akik konstatálni fogják, hogy a nemzeti párt elnöke a törvényesség védelméért folytatott harcot friss erővel vivja végig.

Amíg kormánypárthoz közelálló körök már teljesen bizonyosra veszik az ellenzék akcióképességét, addig az ellenzéki lapok jelentései szerint a nemzeti párt és a parasztpárt között újra megindultak a fuzió tárgyalások.

Az „Adeverul” jelentése szerint a tárgyalások ezutal pozitív eredménnyel kecsegtetnek annál is inkább, mert a parasztpárt hajlandónak mutatkozik lemondani az osztályharc elvééről és mert az ország két legnagyobb pártja a blokk meghiusulása után rájött arra, hogy egyetlen megoldás a két párt fuziója. Ezt a megoldást az ország általános érdekei is kívánják. Mindamellett kételkedéssel kell fogadni a fuzió újabb híreit, mert közel egy éve, hogy a két párt fuziójának tervéről tárgyalnak anélkül, hogy a terv realizálására egyetlen komoly lépés is történt volna.

Ellene mond a tárgyalások komolyságának az a körülménye is, hogy a nemzeti párt képviselőinek egy csoportja éppen most határozta el, hogy kirándulásokat tervez Len-

gyelországba, Olaszországba, Csehszlovákiába, Auszriába, Bulgáriába és Jugoszláviába. A kirándulások két-két hétig fognak tartani, minden egyes országban a résztvevők alapos tanulmány tárgyává fogják tenni a kérdéses államok intézményeit és helyzetét. A kirándulás terve arra mutat, hogy a nagy obstrukció terve legalább is egy időre háttérbe szorult.

A lakbérleti törvény a szenátus előtt

A kamara tegnapi ülésén Jianu kérte a pénzügyminisztert, hogy az alkoholfogyasztásról szóló törvényjavaslat előkészítő bizottságába néhány orvost nevezzen ki. Dobos kéri, hogy a vitéségi renddel kitértetett hősök földosztásában az erdélyi, bánáti és bukovinai önkéntesek is részesüljenek, akik a román fronton küzdöttek mint legionisták. Cipaianu földművelésügyi államtitkár igéri, hogy tanulmányozni fogja a kérdés megvalósításának lehetőségét. Tatarescu választ ezután Garboviceanunak az obszcen filmek s nyomtatványokról tegnapi tartott beszédére. Igéri, hogy megtették a szükséges intézkedéseket az erkölcsstelen filmek és képek forgalombahozatalának megakadályozására. Ezzel az ülés végetert.

A szenátusban Marzescu igazságügyminiszter benyújtotta a lakbérleti törvényjavaslatot, majd a szenátus megszavazta a Bukarest—Giurgiu és Bukarest—Campina közötti petróleumvezetékek mellett fekvő területek kisajátításáról szóló javaslatot. Vaitoianu tábornok közlekedésügyi miniszter benyújtja a berni nemzetközi vasuti egyezmény ratifikálásáról szóló törvényjavaslatot.

Ezután a szenátus hozzáfogott a lakbérleti javaslat bizottsági tárgyalásához.

— Budapest ujságírósztrájk előtt. Budapestről jelentik: A Magyarországi Ujságírók Egyesülete tegnap közgyűlést tartott, amelyen tizenegy szavazattöbbséggel elfogadta Márkus Miksa elnöknek és a vezetőségnek a lemondását. A közgyűlés tárgyalta az ujságírók fizetésrendezési ügyében megindított mozgalmat is. Pakots József hangoztatta, hogy a vezetőség lemondásának elfogadása azt jelenti, hogy a jövőben radikálisabb eszközökkel kell küzdeni a fizetésrendezés kivívásáért. Hivatkozott Bethlen István gróf miniszterelnöknek a kiadók szindikátusához intézett levelére, amelyben a kormányelnök is ajánlotta, hogy az ujságírók fizetését rendezzék. A közgyűlés egyhanguan arra az álláspontra helyezkedett, hogy az ujságírók fizetése a békebeli fizetés aranyparitáson ötven százalék legyen. A létminimum 175 aranykorona, amely a valuta jelenlegi állása mellett 2 800 000 koronának felel meg. Egyes hírek szerint abban az esetben, ha a kiadók ezt a követelést nem teljesítik, az ujságírók sztrájkba lépnek. Az Ujságírók Egyesület új elnökévé valószínűleg Pakots József nemzetgyűlési képviselőt fogják megválasztani.

Nesz Károly Márffyát vádolja a budapesti bombamerényletek elkövetésével

A hadbírósg is tárgyalja a büntényt. Nesz mindent tudott és mindenről hallgatott. „A miniszterelnök fiától kaptam a bombát!” Márffy vádol és gyanúsít

(Budapest, március 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A hadbírósg ma tárgyalja Nesz Károly bűnügyét. Nesz Károlyt azzal vádolják, hogy tudott Márffyék bombamerényleteiről, ismerte az előkészületeket és gonoszságból nem akadályozta meg azokat. Nesz tagadja a bűnűl felhozott vádakot. A tárgyaláson Márffy is kihallgatták, akit a tárgyalást vezető elnök illetlen magaviseletéért többször megintett.

Márffy vallomásában kijelenti, hogy a rendőrség politikai okokból felfújja az egész ügyet és megjegyzi, hogy a bombamerényletek főtárgyalásán beszélni fog. Nesz Márffy szemébe mondja, hogy fadarabot kapott tőle becsomagolva azzal a rendeltetéssel, hogy a szocialisták párhelyisége előtt bombaként elhelyezze.

Márffy beismerte...

Nesz elmondja még, hogy Márffy a Kohári-utcai merénylet után beismerte neki, a merényletet ő követte el és arra kérte, hogy viszont a cseh követéssel szemben merénylet Nesz vállalkozzon. Ő azonban erre nem vállalkozott. Az ügyész nem is tette vád tárgyává ezt a merénylettervet. Ezután a védő intézett több kérdést Neszhez, aki a kérdésekre válaszolva a leghatározottabban állította, hogy Márffy négy szemközt közölte vele részességét az összes elkövetett bombamerényletekben.

Márffy, aki mint tanu vett részt a tárgyaláson, a tárgyalást vezető bíró kérdésére fenyegető hangon kijelentette:

Most nem beszélek!

— Most nem beszélek! De a főtárgyaláson majd bizonyítani fogok. De már most jelezhetem, vallomásom nagyon kellemetlen lesz egyeseknek. A Kohári-utcai bombamerénylet alkalmával nem is voltam Budapesten. Már nem csodálkozom semmin. Azt mondják, én követtem el az Erzsébetvárosi bombamerényletet, lehet, hogy én vagyok a cinkotai rablógyilkos, talán én öltem meg Somogyit és Bacsót is. Mindent rám akarnak kenni. Azt hiszik, itt akad egy ember, aki mindent elvállal. Nagyon tévednek! *Ügyész ur, addt ön át bombát, vagy bombának mondott fadarabot Nesznek?*

A tárgyalást vezető elnök figyelmezteti Márffyát, maradjon a tárgynál és ne igyekezzék hangulatot kelteni maga iránt. Márffy szenvedélyesen beszél tovább:

A miniszterelnök fiától kaptam...

— Hát jó. Én adtam a bombát Nesznek, de azt a miniszterelnök fiától kaptam.

A bíróság tagjai izgatottan összenéznek. Az elnök idegesen szól rá Márffyra:

— Mit beszél? Hogyan kaphatott Bethlen fiától bombát?

Márffy: Ugy ahogyan én adtam Nesznek.

Elnök: Ne tegyen itt nagyhangú kijelentéseket!

Márffy: Nem adtam bombát Nesznek, ha ő azt állítja, hogy kapott tőlem, én azt állítom, hogy Bethlen fiától kaptam. Bizonyítani tudom, hogy a merénylet alkalmával nem voltam Budapesten.

Ezután újabb tanu kihallgatására tértek át.

Az építkezési engedélyek megszerzése.

A mérnökegylet elnője osztálya sorozatos értekezleteket tart, amelyeken tárgyalás alá veszi a kérdést, hogy miként volnának elháríthatók az építkezési engedélyek megszerzése kapcsán felmerülő nehézségek. Ebben a kérdésben is az építkezni óhajtó közönség segítségére kíván jönni, elhárítván a nehézségeket, amelyekkel rendszerint találkozunk az engedély elnyerésénél. A cluj Kereskedelmi és Iparkamara felhívja mindazokat, akik építkezni óhajtanak, hogy azokban az esetekben, amikor az építkezési engedélyek kiadásánál a hatóságok részéről valamely akadállyal találkoznanak, forduljanak bizalommal ily természetű panaszaiikkal szóban vagy írásban a kamarához, amely minden esetben a legnagyobb készséggel és gyorsasággal fog ez irányban közbelépni.

Budapesten is banksztrájk fenyeget

Aranyparitásban követelik a törzsfizetés felét. Nagy tisztviselő-tüntetés Bécsben

(Budapest, március 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A bécsi banktisztviselők sztrájkja megmozgatta a budapesti bankok alkalmazottait is, akiknek fizetése nem áll arányban a napról napra fokozódó drágasággal. A nagyfokú elégedetlenség több tekintélyes bank tisztviselőit arra az elhatározásra bírta, hogy követeléseiknek esetleges munkabeszüntetés útján szereznek érvényt. A bankok vezetői azonban a készülő sztrájkot még idejekorán leszerelték. Ez azonban csak részleges elintézés volt a problémáknak, mert a banktisztviselők összessége holnap nagygyűlésen fogja követeléseit nyilvánosságra hozni.

A követelések ezek: A törzsfizetés tele aranyparitásban folyósítassék. A bankok a lakbért havi részletekben előre fizessék. Családi pótlékok fölemelése és a villamos költségekhez való hozzájárulás.

Ha a bankok ezeket a követeléseket feltétel nélkül nem fogadják el, a tisztviselők kimondják a sztrájkot.

Hir szerint a TÉBE eddig az üzletköréhez tartozó bankok tisztviselőinek harminchatszázalékos emelést ajánlott, amit azonban a tisztviselők nem fogadtak el. A hangulat a banktisztviselők között különben is az, hogy a mozgalomba nem engednek éket verni és egységesen akarják kivívni követeléseik teljesítését.

Bécs, március 6. A bécsi banktisztviselők sztrájkjában enyhülés nem állott be. A sztrájk ki-

terjedt a vidéki városokra is, a rokonszervezetek pedig szimpátia-nyilatkozatokkal és járulékokkal támogatják a bérharcot. Legújabbban az újságok kiadóhivatali tisztviselőinek szervezete közölte a sztrájkvezetőséggel, hogy szolidáris a bankok sztrájkoló alkalmazottaival. Az osztrák szinpadai egyesület elhatározta, hogy a sztrájkalap javára minden lap jövedelméből két százalékot levonnak.

Tegnap a sztrájkoló banktisztviselők közül körülbelül ötezen tüntetőmenetbe csoportosultak a belváros azon részén, ahol a bankok főüzletei és fiókjai állanak. A menet a német takarékpénztárak központi bankja elé vonult, amelyet meg akartak támadni, a rendőrség azonban a tüntetőket visszazsorította. Az Anglo-bank előtt a tüntetők megpillantották dr. Schwartzwaldot, a bank főtanácsosát, aki éppen autóbába akart szállni. A tisztviselők megrohanták, de a rendőrség kivont kardjával védelmezte meg a főtanácsost, akinek sikerült autóján a tömeg dühe elől megmenekülni.

A csoport később a Freyungon összejött a rendőrséggel. Akkor érkezett oda a banktisztviselők szervezetének elnöke, Epstein és titkára Schröter, akik rögtönzött emelvénnyel csillapító beszédet intéztek a sztrájkolókhöz. E közbelépésnek köszönhető, hogy a tüntetők békésen szétoszlottak.

A bankok a sztrájkoló és kizárt hivatalnokokat márciusi fizetését nem folyósították. A hivatalnokok a bankokat perelték.

Sokmillió benzinpánamát lepleztek le Csehszlovákiában

A sűrű repülőkatasztrófák oka. Letartóztattak több magasrangú katonatisztet és egy miniszteri tanácsost

(Prága, március 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Még alig simultak el a közismert szeszbotrány hullámai, már új panama került a nyilvánosság elé. A hadügyminisztériumban benzinpánamának jöttek a nyomára; a botrányos esetben több magas állású ember is bele van keverve. A megindított vizsgálat a belügyminisztérium több tisztviselője ellen produkált kompromittáló adatokat. A nemzetvédelmi minisztérium tisztviselői közül őrizetbe vették Bonbela törzskapitányt, kivüle még Dostal törzskapitányt, a kereskedelmi és pénzügyi osztály hivatalnokát, Kutlvasr kapitányt az autósztály vezetőjét, Adam törzstisztet és Mottl őrnagyot. A panama számai egy esztendőre nyulnak vissza. Megállapították, hogy a Naphta-társaság és a tisztek között dr. Svatek miniszteri tanácsos, a cseh hivatalos lap főszerkesztője tartotta fenn az összeköttetést. A katonai részről bevezetett vizsgálatot nagy energiával folytatják. Még sok katonai és polgári személy van a panamába keverve s kivülök egy cseh nagybanc. A „Prager Tagblatt” szerint a letartóztatott tisztek és dr. Svatek miniszteri tanácsos 800.000 korona vesztegetési pénzt vágta zsebre.

Huszonötmillió nyereség

A panama kipattanásának érdekes előzményei vannak. A csehszlovák ásványolajfinomító szövetsége két hónap előtt panaszt tett a nemzetvédelmi minisztériumban, mert egy nagyobb benzindelést a belföldi ipar megkerülésével idegen naphtatársaságnak adták ki. A minisztérium bizottságot küldött ki a benzinszállítások felülvizsgálására. Kiderült, hogy száz ciszterna könnyű „repülő”-benzint kellett volna szállítania, de ehelyett nehéz benzint szállított, amelyet könnyű benzinnel számlázva kilenc koronájával adott át. Megállapították azt is, hogy a társaság nem a szerződésben kikötött időre szállított, hanem két-három hónappal később. Ez alatt a benzinarak annyira leestek, hogy a társaság huszonötmillió korona körüli nyereséget könyvelhetett el. A leszállított benzint Romániában vásárolták meg a társaság ügynökei. A száz ciszterna benzint a minisztérium utasítására az oderbergi finomítóban raktározták el. Mikor újabb utasítására tovább küldték a trencsényi raktárakba, jelentékeny hiányt konstataáltak.

A vizsgálat számai egy nemrégiben elhalt prágai nagyiparos, Kolben Jenő özvegyéhez vezet-

tek. Kolbenné leánya volt egy nagy román naphtatársaság vezérigazgatójának. Kolben évekkal ezelőtt hadseregszállításokkal foglalkozott és alaposan kihasználta felesége romániai összeköttetéseit. A benzinszállítások lebonyolítására megalakította az Atlas spol.-t, melynek érdekébe bevonta a Naphta-társaságot. Halála után a két társaságot Struska igazgatósága alatt egyesítették.

Azokat a polgári személyeket, kik a benzinférfébe kompromittálva vannak a rendőrigazgatóságon kihallgatták, majd dr. Svatek miniszteri tanácsossal együtt átvitték őket az ügyészség fogházába. A katonai személyeket a hadbírósgnak adták át.

Tizenhat letartóztatás

Eddig 16 egyént tartóztattak le, köztük Adam ezredest. Dr. Svatek, Masaryk elnök olaszországi tartózkodása idején, bár semmi szerepe nem volt, mint szerkesztő Rómába utazott és számláját az állammal fizettette ki. Kiderült, hogy a nagyszámú történt repülőszerecsétségeket, több katonai pilóta halálát a panama részesei által átvett rosszminőségű benzint okozta.

A „Lidové Noviny” megállapítja, hogy a benzincsalás leleplezése kínosabban hatott, — mint bármely eddigi affér. Egyetlen állami hivatal, vagy nagyobb magánvállalat sincs ma biztonságban a korrupció elől, mert Prágában sok gyenge jellemű ember valóságos technikát dolgozott ki, hogyan csábítsák a befolyásos hivatalnokokat törvénytelen üzelmekre. Éppen a kisértéseknek ellenálló, becsületes hivatalnokok érdekében kell megbüntetni és kipellengérezni a bűnösöket.

A fenyegető korrupció

„Ha nem akarjuk, — írja a továbbiakban a lap — hogy egész nemzeti életünket megmérgezzék a bizalmatlanság, hogy népünket pánik fogja el és kedvetlenség a közéletben, akkor minden esetben világosan, nyomatékosan és gyorsan meg kell mutatni, hogy nálunk a korrupció nem kap pardont... Valljuk be, hogy Svatek miniszteri tanácsos letartóztatása a legnagyobb botrány. Sajnos, nincs a prágai társaságnak egy rétege sem, amelynek ne kellene szégyenkeznie amiatt, hogy még pnteken fényes fogadtatást rendezhetett, — amelyen 130 előkelő személyiség vett részt... Hogy ez a karrier-, kitudatás- és ranghajászó ember a legnyugodtabb mosollyal felbűvészkedhetette magát a köztársaság állami életében fontos pozícióba, az részint az ő veszedelmes jártasságát, részint azoknak a naiv járatlanságát mutatja, kiknek ebben az ügyben dönteni kellett.”

A „Lidové Noviny” azzal végzi cikkét, hogy a vizsgálat teljes körreltelenséggel folyik tovább.

VÁSÁROLJON A TERMELŐNÉL!

EREDETI GYÁRI ÁRAK!

GYAPJUIPAR R.-T.

SAJÁT GYÁRTMÁNYU GYAPJUSZÖVETEK.

CLUJ, CALEA VICTORIEI 24.

Legy
hogy én f
helyet, an

valamelyik
mort váru
Eng
valakítél,
kozik a h
hónappal
azzal, hog
átolvassem
Azóta nap
fürdőt ves
hogy lega
a posta. A
képes, au
Isten
hiszen így
én olvason
amelyek
igaz, igaz
anekdóták
nyomdafes
elmondani
levélben,
pályázatok
lehetetlen
írjunk, his
mát kellen
és így kér
kinek szóló
Elég
dótákat n
tudom, ho
toztatások
a posta. I
meg, akko
közlésre é
kosárba. C
lyik elmés
lére kerül
olvashatták
be a szerk
ésik, hogy
nálódba ké
alá másval
hogy azok
derül ki a
mények ki
Pers
héber a es
téntek felé
dóta néhár
ismert, akl
nyomdába.
tékeny-rés
ban ahhoz,
citatumoka
juk ezeket
jobban je
közölhetők
Van
könnyen h
egy baja h
magyarázni
kiütökzik.
mentesnek
arra, hogy
ségben ker
ket lássom.
Utólj
zölhetetlen
lom nélkül
öt ilyen p
álnév alatt
beküldjük
tott meg.
Egész
hatom össz
pasztalatair
ezutáni pál
hány sort.

Ez történt...

— Levél a pályázókhoz —

Legelőször is bocsánatot kérek az olvasótól, hogy én foglalom el igénytelen soraimmal ezt a helyet, amit a szerkesztőség immár két hónapja kizárólag az olvasó írásai számára tart fenn. Hogy éppen ezt a helyet szemeltem ki az alábbi néhány sor számára, annak az oka, hogy ez az írás is szoros összefüggésben, hogy úgy mondjam közeli rokonságban van az „Ez történt”-tel.

— Hopp — fogja mondani valamelyik pilpulista —, az „Ez történt”-től humor várunk, de hol itt a humor?

Engedelmet kérek, igazán nem lehet kívánni valakitől, aki két hónap óta hivatásszerűen foglalkozik a humorról, hogy elzárja is legyen. Nos: két hónappal ezelőtt engem bizott meg a szerkesztőség azzal, hogy a pályázatra beérkező „Ez történt”-eket átolvassam és a közlésre alkalmasakat kiválogassam. Azóta nap-rap után reggeltől késő estig valóságos fürdőt veszek a humorból, mert nem mulik el nap, hogy legalább ötven-száz „Ez történt”-et ne hozna a posta. Aki ezek után még önálló humorra is képes, annak készséggel átadom a helyem.

Isten látja lelke, nem panaszképpen mondom, hiszen így jutottam ahhoz a privilégiumhoz, hogy én olvasom legelőször azokat az „Ez történt”-eket amelyek közlésre... nem alkalmasak. Mert ami igaz, igaz éppen a legelevenebb és a legötletesebb anekdoták azok, amelyek sohasem láthatnak nyomdofestéket. Hogy miért? Ezt akarom éppen elmondani ebben a pályázókhoz szánt barátságos levélben, szíves utmutatásul az ezután készülő pályázatokhoz. A pályázók szótlanul nagyszámra lehetnének teszi, hogy mindenkinek külön-külön írjunk, hiszen akkor az Uj Kelet két teljes számát kellene megtöltenünk szerkesztői üzenetekkel és így kérem olvassák el szeretettel ezt a mindenkinek szóló levelet.

Elég kár, de úgy van, hogy a legjobb anekdotákat már majdnem mindenki ismeri. Ezt onnan tudom, hogy ugyanazt az anekdotát apró kis változtatásokkal néha huszonkét példányban is elhozza a posta. Ha mind a huszonkettő egyszerre jön meg, akkor egyszerű a dolog, egyik sem kerül közlésre és „közismert” címen kerül a papírkosárba. Galiba csak akkor történik, ha valamelyik elmés apróság egy példányban fut be, közlésre kerül és másnap, mielőtt a pályázók még olvashatták volna, még huszonegy példányban fut be a szerkesztőségi asztalra. Ilyenkor aztán megtesik, hogy leveleket kapunk, amelyekben indignálódva kérdik, hogyan kerül az én anekdotáim alá másvalakinek a neve. Megnyugtatóan közlöm, hogy azokat az anekdotákat, amelyekről utólag derül ki a közismerten népszerű voltuk, a nyerevények kisorsolása előtt diszkvalifikálni fogjuk...

Persze, az igazi zsidó humornak jiddis, vagy héber a csattanója. És tényleg a beérkező „Ez történtek” felének ilyen csattanója van. Ha az anekdota néhány jiddis, vagy héber szava eléggé közismert, akkor nincs semmi baj, a kézirat lekerül a nyomdába. Csakhogy az olvasóinknak egy jelentékeny része nem eléggé vezátus a zsidó irodalomban ahhoz, hogy a hosszabb jiddis, vagy héber cítművek is megértse. Így bármennyire is sajnáljuk ezeket az anekdotákat, amelyek mégis a legjobban jellemzik a zsidó népi humort, a nem közölhetők közé raktározunk.

Van azután olyan anekdota is, ami jó is, könnyen hozzá is férhető mindenkinek, csak hogy egy baja van, kétféleképpen is lehet az értelmét magyarázni. Néha a politikai el meg éppenséggel kiütközik. Ezt a rovatot pedig teljesen politikamentesen képzelték el és az idő sem alkalmas arra, hogy ez a fajta anekdota, ami szokatlan bőségben kerül a szerkesztőségi asztalra, nyomdofestéket lásson.

Utójára pedig legyen szó arról a néhány közölhetetlennel, ami a jóízű ellen vét és így irgalom nélkül a papírkosárba kerül. Eddig alig négyöt ilyen pályázatot kellett megsemmisíteni, azt is álnév alatt küldték be, ami azt mutatja, hogy a beküldőjük csak egy óvatos kísérletet kockáztatott meg.

Egészen röviden körülbelül ennyiben foglaltam össze az „Ez történt”-pályázaton szerzett tapasztalataimat és kérjük a pályázókat, hogy az ezutáni pályázatoknál vegyék figyelembe ezt a néhány sort.

Mussolini ultimátuma Franciaországhoz

Javaslatot visszautasítása esetén az angol álláspontot támogatja. Ismét életbeléptetik a katonai ellenőrzést Németországban

(Páris, március 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Mussolini miniszterelnök a római francia nagykövetségnek ma a következő javaslatot tette:

1. Franciaország lépjen be az olasz-spanyol tengerészeti antantba.
2. Franciaország szállítson megfelelő mennyiségű ércet az olasz acélpár táplálására.
3. Olaszország ezzel szemben támogatná a jóvátételi kérdésben Franciaországot.

A francia nagykövetség az ajánlatot kereken visszautasította, mert ez nyílt szakítást jelentene Angliával. Mussolini erre azt kérdezte a nagykövettől, hogy hajlandó volna-e támogatni Franciaország a keletafrikai olasz igényeket Angliával szemben és az elmaradt Ruhr-szállításokat pótolná-e saját szállításokkal. *Negatív esetben Olaszország csatlakozna az angol jóvátételi állásponthoz.* A tárgyalások jelenleg ebben a stádiumban vannak.

Ismét katonai ellenőrzés

Páris, március 6. A nagykövetség tanácsa Foch tábornagy jelenlétében ülést tartott és megbeszélte a Németországhoz a katonai ellenőrzés

Daudet a párisi rendőrséget vádolja fia meggyilkolásával

Philip Daudet rejtélyes halálának szenzációs fordulata. Rendőrügynökök a gyilkosok. Leon Daudet politikai bosszu művét sejtli a gyilkosságban

(Páris, március 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az elmúlt év novemberének végén egész Páris izgalomban tartotta a tizennégy éves Philip Daudet rejtélyes halálának híre. A gyermekember, amint azt annakidején az Uj Kelet is részletesen megírta, romantikus körülmények között megszökött az atyai háztól, néhány napot az anarchista körökben töltött, november 24-én pedig *holtan találtak rá egy autótaxiban.* A rendőrség nagy apparátussal indította meg a nyomozást és néhány napi munka után hivatalosan közölték, hogy az ifjú Daudet önkézevel vetett véget életének. Páris hamar napirendre tért az eset fölött, valószínűleg tartotta az öngyilkosságot annál is inkább, mert a tizennégy éves, korárett gyermeknek közismerten *terhelt volt az idegrendszer.* Csak az apa, Daudet Leon, a francia nacionalisták vezére és az „Action Française” igazgatója lázadott a rendőrség magyarázata ellen és az anarchistákat vádolta azzal, hogy fiát eltették lábálól. A csapongó fantáziájú Daudet vádja, aki minden dolog mögött valami titokzatos szimatot, senkinek nem talált hitelt. Az öreg Daudet a tragikus eset után hónapokon keresztül nyomozott és kutatózott, míg olyan körülményekre bukkant, amelyek alkalmasak arra, hogy az első percben bizonyosnak vélt öngyilkosság feltevését megdöntsék.

Philip Daudet utolsó útja

A rendőrség az öngyilkosság megállapításakor Le Flaouter könyvkereskedő, az ügyben szereplő két rendőrügynök és az autótaxi sofőrjének vallomásaira támaszkodott. A vallások szerint Philip Daudet november huszonegyedikén reggel felkereste Le Flaouter-t boltjában. A könyvkereskedő kétes alak, gyanús könyvekkel és képekkel kereskedik, anarchista és a rendőrség besugója. A fiatal fiu az említett reggel feltűnően ideges volt, arról beszélt a könyvkereskedőnek, akiről természetesen nem tudta, hogy a rendőrség szolgálatában áll, hogy merényletet fog elkövetni valaki ellen. Le Flaouter megnyugtatta a fiut, kérte, hogy délután látogassa őt meg újra, időközben pedig értesítette az állambiztonsági hivatalt a fiu terveiről. Az állambiztonsági hivatal délutánra elküldte két ügyes ügynökét a könyvkereskedőhöz, aki raktárába bujtatta el őket. Délután négy órakor Philip beállított a könyvesboltba, néhány percig beszélgetett Le Flaouter-rel, majd pénzt kért és kapott tőle, azután mielőtt a rendőrügynökök észrevették volna, egy autótaxiba ült, ahol agyonlőtte magát. A sóffor halott utasával a rendőrségre hajtattott, ahol

ügyében intézendő jegyzéket. A tanács általánosságban magáévá tette az ebben a tárgyban küldött ismeretes angol jegyzéket.

A németekhez intézendő jegyzék, amelyet ma este továbbítanak a német nagykövetséghez, közli, hogy a nagykövetség tanácsa elhatározta, a szövetséges katonai ellenőrzés újbóli megkezdését és kéri a német kormányt, hogy az ellenőrzőbizottság számára adja meg az ellenőrzés jogát egész Németország területére annak megvizsgálása végett, hogy Németország 1923-ban tett-e katonai előkészületeket és a jelenlegi leszerelés véglegesnek tekinthető-e.

A nagykövetség tanácsa elhatározta, hogy ha a német kormány hozzájárul ehhez az ellenőrzéshez és ez negatív eredményt fog hozni, a katonai ellenőrzőbizottságok egy oly garanciabizottsággal vagy szervvel fogják kicsereélni, amely az 1922-ben Németországnak javasolt bizottsággal lenne azonos. Azonban Németországnak előbb eleget kell tennie az 1922. évi jegyzékben megállapított öt pontnak a tövényhozásra, fegyverkivételre, demilitarizálásra és a rendőrségre vonatkozólag.

kikutatták a hulla zsebeit anélkül, hogy valami iratot is találtak volna benne, úgyhogy csak hosszas fáradozás után tudták a holttestet agnoszkálni.

Hová lettek a monogramok?

Daudet Leon tegnap egy terjedelmes emlékiratot nyújtott át az ügy megvizsgálására kirendelt bírónak, amelyben a rendőrség hivatalos megállapításával szemben arra hivatkozik, hogy az öngyilkosság már csak azért sem valószínű, mert az *autótaxiban nem találták meg a golyót.* Az apa szerint lehetetlen az, hogy fia eldobta volna magától összes igazoló iratait és kiszakította fehérműjéből azokat a monogramokat, amelyeket anyja a fiu tudta nélkül varrt fel minden holmijára. A holttest agnoszkálásakor a fehérműről az *összes monogramok hiányoztak.* Daudet Leon azt is lehetetlennek tartja, hogy a párisi rendőrség két kiváló ügynöke nem vette észre azt a pillanatot, amikor Philip kilépett a könyvesboltból. Az összes körülményeket egybevetve az öreg Daudet így rekonstruálja az esetet:

Rendőrügynökök ölték meg

Az emlékezetes délután Le Flaouter a fiut valamilyen ürüggyel beküldötte a raktárba, ahol a két ügynök el volt rejtözve. A fiu, amikor látta a veszélyt, talán fegyvert rántott, mire az *ügynökök agyonlőtték.* A halott fiu zsebeit kikutatták és csak akkor tudták meg, hogy ki az áldozat. Emiatt minden olyan nyomot eltüntettek, ami a holttest személyazonosságának megállapítására vezethetett volna. A halott fiut egy autótaxiba ültették be, amelynek sofförjét különböző fenyegetésekkel rávetették arra, hogy a rendőrségen azt vallja, hogy a fiu az autóban lett öngyilkos.

Az emlékirat további részében Daudet egy másik feltevését fejti ki. Az állambiztonsági rendőrség főnökét, Marliert nyíltan azzal vádolja, hogy *jól tudja, ki az a „titokzatos” anarchista fiatalember, akiről Le Flaouter jelentést tett és egyenes utasítást adott ügynökeinek arra, hogy öljék meg a fiut.* Ezzel a váddal Daudet már politikai területen síklik át, azt állítja, hogy Marlier munkatársával, Lannes-vel együtt, aki sógora Poincarénak, főzte ki a gyilkossági tervet politikai bosszúból. A vizsgálóbíró Daudet emlékirata alapján kihallgatásra rendelte magához az állambiztonsági rendőrség főnökét, Marliert és így nincs kizárva, hogy Philip Daudet rejtélyes halálának ügyében a közeli napokban szenzációs fordulat áll be.

RAKTÁRRÓL SZÁLLITHATÓ GÉPEK:

45 HP Marschal félstabil gőzgép, 25 HP Máv. locomobil, 3/8 Ganz hengerek, 13.5 m² fűtőfelületű 6 atmf. állókazán, 3 HP benzinmotor, kétoldalt szitáló Radial-sziták, felvonók, magzuzó henger.

Hoffmann Sándor gépészmérnök gépműhelye Cluj-Kolozsvár, Székely-ut 2. szám alatt

Anglia akciója a kalifátus visszaállításáért

Angol politikai körökben nagy visszatetszést keltett a kalifa detronizálása. A török császári család tagjainak negyvennyolc órában belüli el kell hagyniok Konstantinápolyt. A hatóságok nem engedték a kalifát Egyiptomba utazni

(London, március 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az angorai nemzetgyűlésnek a kalifa detronizálásáról hozott határozatát Angliában óriási izgalommal fogadták. Az angol sajtó élénken tiltakozik a detronizáció ellen és kifejti, hogy a határozat súlyosan érinti Anglia politikai érdekeit. Beavatott angol politikai körökben a kalifátus visszaállítására irányuló akció megindításáról beszélnek. Az akció azt célozza, hogy a kalifátust Hussein hedzsászi király segítségével Anglia befolyása alá helyezték. Londonban úgy hiszik, hogy az akció az egész izlám világ a legnagyobb elégtétellel fogadná.

Konstantinápoly, március 6. A török nemzetgyűlésnek a kalifa száműztetését tárgyaló ülése igen heves lefolyású volt. Többen heve-

sen tiltakoztak a száműztetés ellen és arra hivatkoztak, hogy Törökország ezzel a ténnyel óriási erkölcsi kárt okoz magának a külföldön. Tegnap este a török császári család tagjai parancsot kaptak, hogy negyvennyolc órában belül hagyják el a várost. A kormány a száműztettek számára fejenként ezer török lírát utalt ki utiköltség fejében.

Pera, márc. 6. Medzsid kalifa Konstantinápolyból hajón akart Egyiptomba utazni, a hatóságok azonban megakadályozták a hajószállást és kényszerítették, hogy autón hagyja el a fővárost. Hír szerint olasz, vagy francia kikötőből indul Egyiptomba. A száműztött hercegek és hercegnők egy része Budapestre utazik.

Készül az új magyar devizareform

A valorizációs törvényjavaslat vitája. Egy szociáldemokrata képviselő leleplezése. A zugvalutázás alkonya

(Budapest, március 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nemzetgyűlés tegnapi ülésén Györki Imre szociáldemokrata interpellált az Esküdt-ügyben. A képviselő bejelentette, hogy védője Esküttnek, akit a legravaszabb eszközökkel akartak elnémitani. Az interpelláció folyamán igen éles szóváltás folyt le Nagyatádi-Szabó István földművelésügyi miniszter és a felszólaló között. Györki behatóan foglalkozott Zákány Gyula volt képviselő szerepével is.

A Zákány-ügy

A mai ülésen ezzel az interpellációval kapcsolatban Vass népjóléti miniszter is felszólalt. Györki állításával szemben leszögezi, hogy Zákány Gyulának ő adott pénzt, hogy Amerikába menjen. Zákány annakidején felkereste őt és panaszkodott nagy nyomorúságáról. Budapesten elhelyezkedni nem tud, viszont Amerikában állást kínáltak neki és ezért szeretne kijutni. Vass miniszter erre a szegénységi alapról két tételben ötven-ötvenezer koronát juttatott neki.

Zákány Bethlen miniszterelnöknel is járt, akit arra kért, hogy mentse meg egy nyomorban sanyaló embert. Nevet nem említett. Bethlen adott is százezer koronát anélkül, hogy tudta volna, hogy a pénz Zákánynak kell. Ezzel a pénzzel utazott Zákány Amerikába, ahonnan hálálkodó levelet írt neki és felemlítette, hogy Jászi, Hock és Károlyi agitációjával szemben magyar propa-

gandafilmeket kér Amerikában való terjesztés céljából, Vass a levelet átadta Huszár Károlynak. A szociáldemokratáknak mult bűneikre való tekintettel szerényebben kellene viselkedniük.

Nem milliók, csak százezrek

A miniszternek erre a megjegyzésére óriási zaj keletkezik és a szocialisták padsoraiban éles közbeküldések hangzanak el. Vass csak percek mulva tudja folytatni beszédét. Kijelenti, hogy sem az Eskütt, sem a Zákány-ügyhöz semmi köze. Valótlanul azonban, hogy Zákány megszámlálhatatlan milliókat kapott, mert mint kijelentette, mindössze kétszázezer koronát utaltak ki számára és ezt az összeget sem titokban, hanem aktszerűen kezelték. Nem volt okuk semmire, amiért szegényeknek kelljen. Zákány nyomorúságos helyzetét Friedrichnek is feltárta és arról panaszkodott, hogy politikai barátai is elhagyták. Neki, mint miniszternek, embernek és papnak, kötelessége volt a nyomorban és piszokban fuldoklóknak segítségére sietni. Hasonló helyzetben a jövőben is ugyanígy cselekedne. Ha vannak, akik politikai tőkét akarnak ebből kovácsolni, ám próbálják meg. Ő sem a tőkétől, sem a vörös kalapáctól nem fél.

A miniszter beszédét az egységen pártos hosszantartó éljenzés és taps fogadta.

Ezután áttértek a valorizációs törvényjavaslat tárgyalására. Valkó pénzügyminiszterhelyettes kifejté,

hogy a valutareformhoz és a kényszerkölcsön-javaslatához előbb alkalmas viszonyokat kell teremteni. Most arról van szó: kreáljunk egy szanalási értéket, amely

a február huszas állapotot megrögzíti,

hogy olyan üzletekben, ahol hitelről van szó, megfelelően lehessen számolni.

Közbeküldés: Tözsdei ártolyam! A kormány reputációjától függ az egész! Akkor kontreminalják meg, amikor akarják!

Bethlen idegesen telkiált: Hogy lehet ilyen közbeszólásokat tenni!

Valkó: A legfontosabb szempont itt, hogy ezentul aki hitelt vesz igénybe, annyi pénzt fizessen vissza, amennyit kapott. Csak ezen elv felállításával és követhetetes megvalósításával közelíthetjük meg az egészséges viszonyokat. A javaslat előnye elsősorban az, hogy

senkinek sem lesz érdeke a korona leromlása,

a kényszerkölcsönben nem következhet be értékcsökkenés, minthogy a kölcsön takarékkoronáról szól, tehát megrögzíti teljes értékét, sőt mivel a kamat is takarékkoronában állapították meg, itt sem következhet értékcsökkenés. A miniszter megköveteli a közvéleményben elterjedt ama téves fel-fogást, mintha adakozásról volna szó,

Uj rend a devizaforgalomban

Budapest, március 6. A legközelebb életbe lépő új devizarendeletről az „Uj Nemzedék“ a következőket írja: A rendelet alapján a kereskedő azonnal napiárfolyamon fizetheti meg az árutartozásáért esedékes devizát. Arról is van szó, hogy az új rend életbe léptetése után lehetővé tesszik az igénylőknek, hogy a szükséges deviza árat azonnal lefizethessék magyar koronában a fizetés napján érvényes devizaárfolyamon. Ezzel szemben a jegyintézet kötelezi magát a külföldi eladóval szemben, hogy áruja ellenértékét bizonyos határidőn belül kifizeti. A határidőt az illetékes körök két-három hónapban akarják megszabni. Ezzel az intézkedéssel a valuta zugforgalma teljesen elveszítene talaját.

Haladnak a román-bolgár tárgyalások

Bukarest, március 6. A román-bolgár tárgyalások szünet nélkül folynak. A jogi egyezményre vonatkozólag nehézségek vannak, mert a bolgár kormány a zár alá helyezett bolgár vagyonok feloldása ellenében fizetendő kártérítésrehaladékat kér. Románia ellenben 500 millió lej azonnali lefizetését követeli a zárlat feloldása és a háborúban a bolgárok által elhurcolt értékek fejében.

Egy zsidósors

Regény. Dán nyelven írta Mair Aáron Goldschmidt

Jákob egy késsel játszadozott, — most letette kezéből.

Grabov hamarosan válaszolt.

— Bendixen ur szereti a lovasságot, csak úgy mint én. És olyan emberek, akiknek közös vonzalmaik vannak, hamar egymásra találnak.

— Igen, nekünk közös vonzalmaink vannak, — mondotta Jákob és nevetett.

— Érdekes, — Bendixen és Grabov hogyan hasonlítanak egymáshoz! — szólt közbe Jákob egyik szomszédja, — no nézzétek, — nem igaz?

Mindannyian figyelmessé téve, valóban úgy találták, hogy arcban feltűnően hasonlítanak egymáshoz — és ez annál feltűnőbb volt, mert arckifejezésük erősen ellentétes volt.

— Igen, még könnyen össze is téveszthetnének kettőnk egymással, — mondotta Jákob és énekelni kezdett.

— No, ezt éppen nem merném állítani, válaszolt a másik, — mert anélkül, hogy hizelegni akarnék, — Grabov mégis csak szebb fiú.

Ami azonban az éneket illeti, — ezt csak helyeselhetem Bendixen, — énekelj valamit. Halljunk valami lengyel nótát, hiszen te közvetlen forrásból ösmered őket.

— Nem, — nem lehet! — mondotta Gröndal, — ez az asszony idelent nagyon rossz szul van. Bontsunk inkább asztalt...

Mikor Léwy és Grabov már kint állottak a kapu előtt, azt mondta Léwy:

— Nekem még ki kell mennem a vámvivatalhoz egyet-mást elintézni, aztán meg néhány helyen bucsulátogatást is muszáj tennem. Otthon leszel vagy két óra mulva, — Bendixen?

— Igen, most egyenesen haza megyek.

— Ha Kongens Nytoro felé visz az utja, akkor együtt mehetünk, — mondotta Grabov. Jó darabot mentek már együtt, mikor Grabov újra megszólalt:

— Furcsa, — alig néhány órája ismerjük csak egymást és mégis úgy tűnik fel nekem, mintha már régi, régi jóbarátok volnánk. De hallja csak, adhatna nekem valami jó tanácsot, hogy hogyan evickéljek ki egy átkozott kutyaszoritóból.

— Egészen bizonyos benne, hogy jó helyen keresi a tanácsot? — kérdezte Jákob kissé gunyos mosollyal.

— Már miért ne! Mindenesetre megpróbálhatjuk. Hát hallgasson ide: Tegnap este, — amint már hallotta, minden pénzem elveszítettem. Ez azonban még nem is volna olyan nagy baj, mert ami személyemet illeti, a hónap végéig még mindig keresztül tudok valahogyan vergődni. De egy portrét festtettem magamról, tudja, olyan kis miniature-t és azt ma kellene elhoznom. Igen ám, — de a nyomorult művész nem adja hitelt.

— A dolog nagyon egyszerű. Akkor hagyja nála a portrétját a hónap végéig. — Hiszen addig tükörben is nézegetheti magát.

— Hahaha! Ezt jól megmondta. Nem, — hiszen lássa éppen ott a bibe, hogy ez a portré ajándéknak készült egy hölgy részére.

— Nem várhat az a hölgy a hónap végéig?

— Persze, hogy várhat kedves barátom. De lássa, tegnap volt a születésnapja — és már tegnap át kellett volna adnom neki, de még nem volt készen. Tehát megígértem neki, mégpedig tegnap, hogy a mai napon megkapja.

— Vagy úgy! Hjah, ez már más dolog!

— Igen, és amellet még olyan édes kis asszonyka —

— Ej ha, — asszony — férjes asszony!

— Igen, de én már régebről ismerem, még Holsteinből, — mikor ottan voltam garnizonban. Hogy aztán nemrég áthelyeztek ide, igazán nagyon kedves volt a régi ismeretséget felújítani.

— Alighanem már akkor is volt egy kis liaizonja vele — he?

— Istenemre nem! Akkor még nem. — De hát adjon már valami jótanácsot. Száz tallért kell még a mai napon valahonnan szereznem. Muszáj.

— Anyiba kerül a portré!

— Nem, nem egészen annyiba. De száz tallér az éppen olyan kerek összeg — honnan a fenéből teremtem elő?

— Hiszen elég ember van itt a városban, aki kölcsönadással foglalkozik.

— Persze, persze! De ez a bitang népség nem ad kölcsön pénzt jótálló nélkül, — vagy csak fizetésletiltásra, váltóra meg meggyámsra. Azt hiszi, hogy az ilyen disznónak van érdeke az iránt, hogy nekem okvetlen el kell küldenem a portrétmat a szívem hölgyének? — Nyavalyát! Hanem hallja csak, tudja mit? Kölcsönözze maga nekem azt a pénzt, Bendixen!

— Már hogy mint én? Hahaha! Hiszen ez kacagtató egy ötlet!

— Ugyan miért? Én úgy látom, hogy ez egészen természetes dolog.

— Egészen természetes?... No igen!... Nagyszerűen venné ki magát... Ez az ötlet még külön díjat is érdemel!

— A föltételeket maga szabhatja meg! föltétel nélkül aláírok mindent!

— Hagyjuk ezt hadnagy! mondotta Jákob és megveregette Grabov vállát. — A kölcsönt megkapja és pedig a legkedvezőbb föltételek mellett.

(Folyt. köv.)

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei félévre 320 lei, egész évre 620 lei.
Romániában és külföldön az „Uj Kelet” részére kizárólag Rador Publicitate (Buenrești, Str. Gen. Bertelot 1.) hirdetési iroda vesz föl hirdetéseket.

Salom Asch drámája az Uj Kelet Hetilapjában

Az az örvendetes nagy érdeklődés, amellyel a zsidó olvasóközönség az Uj Kelet hetilapját megjelenésének első napjától kísérte, arra az elhatározásra bírta lapunk adminisztrációját, hogy bevezesse az Uj Kelet hetilapjának külön árusítását is. Az Uj Kelet hetilapja a mai számától kezdve mint önálló szépirodalmi és társadalmi hetilap jelenik meg, dohánytösdékben és minden lapárusítási helyen az egész hét folyamán kapható és egyes számának ára Romániában öt lej. Természetes, hogy az Uj Kelet előfizetői továbbra is teljesen díjmentesen kapják a hetilapunkat.

Az a tény, hogy kiváló finom papirosra nyomott és magas nivóju szépirodalmi, tudományos és zsidó társadalmi képes hetilapunk árát olyan kicsiny összegben állapítottuk meg, hogy Erdély területén semmiféle lap még csak meg sem közelítheti olcsóságban, továbbá, hogy az Uj Kelet előfizetői továbbra is teljesen díjmentesen kapják hetilapunkat, elég bizonyíték arra, hogy vállalkozásunkban nem üzletes elgondolás, hanem kizáróan a zsidó kultúra terjesztésének gondolata vezet bennünket.

Ennek a zsidó törekvésnek csattanó dokumentuma a hetilapunk mai száma is. A mai szám szépirodalmi közleményeiből kiemeljük a nagy jiddis írónak Salom Aschnak egy megrázó egyfelvonásos drámáját, amelyet hetilapunk teljes terjedelemben közöl. Morris Rosenfeld egy költeményével szerepel, amelyet Giszkalay János fordított magyarra. Dr. Löwy Ferenc Marosvásárhely tudós rabbija mélyreható tanulmányt írt dr. Klein Sámuel legújabb Palesztina-kutató könyvéről. Ugyancsak könyvismertetéssel szerepel Fleischer Lipót temesvári igazgató. A palesztinai zsidó életről „Egy chaluic levelei” számolnak be, a heti szidra, a Talmud és Midras kertje, a zsidó világ hírei, az Aviva rovat mind egy-egy pompás kiegészítője hetilapunk bő tartalmának.

A gyermekrovatba Giszkalay János írt újabb mesét a vitéz Benájáról és ugyancsak itt közöljük a héber mesepályázat eredményét is gyermekeinkkel. Hetilapunk első oldalát dr. Chajim Weizmann, a cionista világszervezet elnökének arcképe díszíti és ugyancsak ő írta a lapunk első cikke is. Az Uj Kelet szerkesztősége a jövőben is minlent el fog követni, hogy az Uj Kelet hetilapja tartalmában mennél gazdagabb és változatosabb legyen. Ebben a törekvésünkben kérjük előfizetőink és barátaink támogatását.

— Bernard Shaw meglátogatja Samuel kormányzót. A newyorki „Jewish Morning Journal” értesülése szerint Hebert Samuel főkörmányzó nemrégiben vendégül hívta meg Bernard Shawt, a világhírű angol író, akivel személyes jóbaráti viszonyban van. Az író valóban foglalkozik azzal a gondolattal, hogy Palesztinába utazik, egészségi állapota azonban nem engedi meg, hogy már most eleget tegyen a főkörmányzó meghívásának.

— Bérbeadják a budapesti állami színházakat. Budapestről jelentik: Megbízható hírek szerint az állami színházakat, így a Nemzeti Színházat és az Operát bérbe fogják adni. A bérbeadással remélik, hogy az államháztartás jelentős kiadásoktól megszabadul. A bérleti szerződésben mindenesetre biztosítékot szereznek arra, hogy a két színház továbbra is a magyar kultúrát szolgálja.

— Egyórás tüntetészárják az osztrák vámhivataloknál. Bécsből jelentik: Kedden a fővámhivatal tisztviselői egyórás sztrájkba léptek. Ennek előzménye az volt, hogy az előző napon letartóztatták a hivatal egyik igazgatóját, akiről később kiderült, hogy semmi köze nincs az ellene felhozott vádhoz és az elfogatás névcseréje alapján történt. A tisztviselők sztrájkjukról előzőleg értesítették az osztrák kereskedők szervezetét és a vámház kapuját lezárták. A munkaszünet délelőtti tíz órakor kezdődött, amikor a forgalom a vámnál a legnagyobb.

— Duca külügyminiszter felgyógyult. Bukarestből jelentik: Duca külügyminiszter felgyógyult és ma már ellátta hivatalos teendőit.

— Famunkások bérmozgalma. Targu-Mures-Marosvásárhelyről jelentik: A marosvásárhelyi iparkamara előtt megkezdődtek a marosmenti fatermelő vállalatok munkásainak és a munkaadók képviselőinek közvetítő tárgyalásai. A kollektív-szerződés megújítása előtt a munkások harmincszázalékos béremelést kérnek. A munkaadók a legmegerősebben elzárkóznak a munkások követeléseinek teljesítése elől. Sem béremelést nem hajlandók adni, sem pedig kollektív-szerződést nem akarnak kötni a munkások szervezeteivel. A munkaadók azt ajánlják, hogy a munkások kollektív-szerződés helyett egyenként állapodjanak meg. Ha következő tárgyalások nem vezetnek eredményre, rövid időn belül ötezer fatermelő munkás beszünteti a munkát.

— Angol interpelláció a Ruthenberg-művekről. Londonból jelentik: Becker konzervatív képviselő interpellációt intézett a gyarmatiügyi miniszterhez, vajjon a Ruthenberg-koncesszió tulajdonosai felhasználják-e a Jordán vizierjét, előállítanak-e a vizierből elektromos energiát, vagy pedig még mindig fűtőrendszerrel teremtik meg az elektromos áramhoz szükséges energiát? Amennyiben még nem kapcsolták bele a Jordán vizierjét, hajlandó-e a gyarmatiügyi államtitkár mérlegelés tárgyává tenni, hogy nem kellene-e a Ruthenbergnek adott koncessziót megsemmisíteni? Jaffából azt az értesülést szerezte a képviselő, hogy a lakosság tiltakozik a palesztinai kormány rendelkezése ellen, amelyben a Ruthenberg-társaságnak megengedi, hogy villanylámpákat állítson fel a város utcáin. Thomas gyarmatiügyi államtitkár (aki nemrég jelentette ki az alsóházban, hogy az angol munkáskormány teljes felelősséggel vállalja a Balfour-deklarációt) válaszában tudatta, hogy értesülése szerint a Ruthenberg-művek rövidesen áttérhetnek a Jordán vizierjének kihasználására. Erre az interpelláló megkérdezte, hajlandó-e a kormány arra kényszeríteni a Ruthenberg-társaságot, hogy összes felszerelését és a turbinákat vagy dinamógépeket Angliából rendelje? Erre az államtitkár azt a felvilágosítást adta, hogy ő már megfelelő lépéseket tett ebben az irányban és ezt a politikáját folytatni fogja. Azt ellenben nem garantálhatja, hogy minden más körülményekre való tekintet nélkül fog ragaszkodni ehhez a követeléséhez. Több képviselő, köztük az antiszemitaságáról közismert W. Johnson-Hieks volt miniszter (a legutóbbi Baldwin-kormányban) kivánságára Thomas államtitkár megígérte, hogy rövidesen részletes jelentést fog tenni a Ruthenberg-művek fejlődéséről.

— Mert aranyvalutában kalkulált. A kolozsvári uszorabíróság ma tárgyalta dr. Traxler, a str. Jorgán lévő orvosi műszerület igazgatója ügyét. Dr. Traxler ellen az volt a vád, hogy az üzletében tartott orvosi műszerek árát nem függesztette ki, árjegyzéket állított össze, melyekben az árakat nem lejben, hanem aranyvalutában tüntette fel és eladás alkalmával az árjegyzékben feltüntetett árakat a lej aznapi értékével beszorozva állapította meg. Ezek szerint az árak napról-napra változtak aszerint, hogy a lej értéke emelkedett, vagy esett. A ma megtartott tárgyaláson a bíróság uszoratorvény hatodik paragrafusára alapján dr. Traxler igazgatót kétezer lej pénzbüntetésre ítélte. Az igazgató az ítélet ellen felfolyamódással élt.

* Elhalasztották a hitközség közgyűlését. A Cluj-Kolozsvári Izraelita Hitközség Előjárósága értesíti a képviselőtestület tagjait, hogy a f. hó 9-ére összehívott közgyűlést közbejött akadályok miatt e hó 30-ára halasztotta el.

Iskolák!

Irodák!

Papirkereskedők!

Üzletátváltás miatt az összes raktáron levő papírárak, zeneművek, üzleti könyvek, képes- és meséskönyvek stb. stb.

gyári áron alul kiárusítatnak.

★

Corvina könyv- és papirkereskedés Cluj

Főter 17.

— Engedély vámcekkék kiállítására. A cluji Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. a napokban megkapta a vámcekkék kiállítására jogosító engedélyt. A kereskedelmi minisztérium vámügyi osztálya az engedélyről értesítést küldött az összes vámhivatalokhoz.

— Három havi fogház bigámiaért. A kolozsvári törvényszék ma tárgyalta Izsák Mózes csehszlovák állampolgár bigamia-perét. Izsák ellen az volt a vád, hogy utlevéllel állandóan átjárt Romániába és annak ellenére, hogy Csehszlovákiában törvényes felesége volt, Kolozsvárott is házasságot kötött. A bigámia kitudódott és Izsákot letartóztatták. A törvényszék a ma megtartott tárgyaláson Izsák Mózeset három havi fogházra ítélte. Az ügyész az ítélet súlyosbításáért felelősezt.

— A Dési Gőzmalom Részvénytársaság közgyűlése. Désről jelentik: A Dési Gőzmalom Részvénytársaság március 2-án tartott közgyűlésén Victor Dimitriu pénzügyi adminisztrátort, Gertler Józsefet, Aurél Tartát, Rosenberg Józsefet és Jeremiás Ignácot (Ileanda-Mare) igazgatóság tagokká választotta meg.

— Hajózható már a Duna. Bukarestből jelentik: A Duna teljesen szabad és a hajóközlekedés mindenütt normálissá vált.

— Elfogták a nyitrai rablógylóskost. Hirt adtuk róla, hogy Nyitrán meggyilkolták Kolenati Katicát, egy öreg parasztasszonyt, akitől elrabolták ékszerait és készpénzét. A gyilkost a pozsonyi rendőrségnek hat napi nyomozás után most sikerült elfognia Szopkó József kassai mészárossegéd személyében. Kihallgatása során a gyilkos beismerte borzalmas tettét. A letartóztatás a nyitrai rendőrség felhívása alapján történt. Szopkó huszonkétéves, nemrég sikasztás miatt csukták le, de megszökött a kassai fogházból és Nyitrán bujkált, ahol egy Lukacsik nevű családnál lakott. Az egyik Lukacsikleánytól kapta a zsebkendőt, amellyel Kolenati Katicát megfojtotta. A gyilkos azzal ment a szerencsétlen áldozathoz, hogy vessen neki kártyát, amire Kolenati Katica felszólította, hogy egy pénteki napon jöjjön és kikísérte az ajtóhoz. Itt a gyilkos egy szulzóval fejbevágtta, majd a zsebkendővel megfojtotta. Vallomása szerint mindössze ötvenhat koronát vitt el és egy női karkötőórát. Az utóbbit egy pozsonyi prostituálnak adta oda, akinél az aranyórát meg is találták. Szopkót bevitték a nyitrai ügyészség fogházába.

Az új zsidó ország földjét váltjuk meg Keren Kajemet adományokkal.

— A járásbírósi kihágási ítéletei. A járásbírósi bíróság a mai napon a következő kihágásokban hozott ítéletet: Blumenfeld Simont ezer lej, Buksa Lászlót kétezer lej és Lázár Fridát ezer lej pénzbüntetésre ítélte, mert elmulasztották a mérlegűkhöz használatos sulyokat hitelesíteni. A kereskedők az ítélet ellen felebbezést jelentettek be.

— Halálraítéltek egy asszonyt, aki gyilkosságra bujtogatót. Brünnből jelentik: Az itteni esküdtbírósi bíróság Hanika Hilda huszonegyéves asszonyt, egy kapitány feleségét halálra ítélte. A vádirat szerint az asszony felbujtotta Vesely János nevű tizenhétéves unokafivérét, hogy ölje meg férjét. A borzalmas cselekedetért az asszony jutalmul azt ígérte, hogy a fiut pályáján segíteni fogja, mert férje halála után egy gazdag feleség veszi el feleségül. A könynyen befolyásolható fiatalember az asszony utasítása szerint Aujedzbe utazott, ahol a kapitány akkor fegyvergyakorlaton volt. Azzal a hírrel, hogy az asszony sulyos beteg, a férjét rábírta, hogy még este együtt utazzanak Brünnebe. A vasutállomás felé haladó uton a fiatalember a kapitány mögé került és egy fejébe röpített golyóval leterítette. Vesely a holttestét a közeli burgonyaföldekre vitte és itt elásta. Egy hét múlva a gyilkost elfogták. A vizsgálóbíró előtt a fiatalember töredelmes vallomást tett és elmondta, hogy Hanika Hilda és barátja, Charwat Franciska milyen lelki terrort birták rá a gyilkos cselekedetre. Ítélet ez ügyben tegnap volt. Az esküdtök verdiktje alapján Hanika Hildát **kötél általi halálra**, Charwat Franciskát **huszevi sulyos börtönre**, Vesely Jánost pedig **háromévi sulyos börtönre** ítélte. Vesely az ítéletben megnyugodott, a két nő azonban semmisségi panaszszal élt.

KÖZGAZDASÁG

Az UGIR gyűlése a vámtarifa főlemelése tárgyában. Bukarestből jelentik: A romániai iparosok szövetsége (UGIR) tegnap este ülést tartott az erdélyi, bánáti és bukovinai érdekeltségek részvételével. Az értekezleten a vámtarifa felemelése esetén is kötelező jelenlegi árak megtartásáról tárgyaltak. Az ülésen dr. Farkas Mózes kolozsvári delegátus elnökölt, aki helyeselte a regáti nagyiparosok erre vonatkozó határozatát. Valamennyi szónok hangsúlyozta a vámtarifa felemelésének szükségét, köztük Totisz a gyapjuipar és Lendvay a resinai művek képviselőjében. Az ülés végén dr. Farkas felhívta a csatlótt területek összes iparosait, írják alá az UGIR elnöksége által megállapított nyilatkozatot az árak megtartásáról és reményének adott kifejezést, hogy ez esetben hamarosan megtörténik a vámtarifa felemelése, különben a piacot elárasztják külföldi gyártmányokkal. Szükségesnek tartaná, hogy a vámtarifa revízióját tanulmányozó bizottság meghallgatná az összes ipari ágak képviselőit, hogy az egyes iparágak véleményeit tekintetbe lehessen venni.

A mai valutapiac

A piac ma elég forgalmasnak indult. Az árak délig váltakoztak, délben azonban körülbelül a tegnapi árak mellett stabilizálódott a helyi piac. Az árak így alakultak: osztrák korona 372-376, magyar korona 380-400, cseh korona 546-549, francia frank 7.90-7.95, svájci frank 33.00-33.05, dollár 190-191, font sterling 820-823, olasz lira 8.20-8.23, dinár 2.30-2.35.

Valutapiac március 6-án:

Bukarest. Devizák: Páris 770, Berlin —, London 819, Newyork 190, Róma 820, Zürich 32.90, Bécs 26.90, Prága 550, Budapest 30, Varsó 20.

Bukarest. Valuták: Napoleon 720, márka —, leva 134, török lira, 100, font sterling 805, francia frank 802, svájci frank 33.50, olasz lira 800, drachma 320, dinár 225, dollár 188.5, lengyel marka 22, osztr. korona 27.5, magyar korona 33, cseh korona 540.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 130-129.5, Amsterdam 215.35-215.5, Newyork 576-578.1/2, London 2485-2485, Páris 23.42.5-23.32.5, Milano 2480-2479, Prága 1677.75-1674, Budapest 112.5-115, Belgrád 720-720, Bukarest 305-305, Varsó —, Bécs 81.50-81.50.

A CFR. tüzfűtésárllása. Bukarestből jelentik: A minisztertanács feghatalmazta a CFR.-t, hogy 13 millió értékben tüzfűt vásárolhasson különböző vállalatoktól.

A bejegyzett cégek adója. A Cluj Kereskedelmi és Iparkamara a kereskedelmi törvény 25. §-a alapján könyvvezetésre kötelezett cégeket ezennel felhívja, hogy üzleti könyveiket a legnagyobb pontossággal vezessék, mert ellenkező esetben az adótörvény 108. §-a alapján adójuk kétszeresével lesznek megbüntetve. Azok, akik üzleti könyveikbe hamis adatokat vezetnek be, az adótörvény hivatkozott szakaszának 2. bekezdése értelmében adójuk háromszorosával büntetettnek. Az adótörvény 109. §-a értelmében azok a cégek, amelyek üzleti könyveiket meghatározott időre be nem mutatják, napi 50-1000 lejig terjedő pénzbüntetéssel sújtottak. Jelen felhívás nem vonatkozik a törvényszékieleg be nem jegyzett kisiparosokra és kis-kereskedőkre.

Devizaközpont Bulgáriában. Szófiából jelentik: A kamara törvényt készít elő, amely a külföldi fizetési eszközökkel lebonyolítandó üzleteket szabályozza. A törvényjavaslat szerint a külföldi készletek csak a bolgár nemzeti bank által kiadott kurzus szerint eszközölhetők. Együttal devizaközpontot állítanak fel és a bolgár exportöröket kötelezni fogják a devizák bejelentésére, illetve beszolgáltatására.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

F. Elek, Méhes. Panaszos levelét, amely szomorú renyt vet a vidéki közigazgatásra, áttették a zsidó jogvédő irodához, amely intervenálni fog, hogy sérelmeit orvosolják.

Hítközség, Hateg. A kultuszadó behajtását a kormány nem függesztette fel. Ebben az ügyben részletes felvilágosítást fognak kapni a Zsidó Jogvédő Irodától, amelyhez levelét áttették.

R. Sámuel, Ludosul de Mures. Sajnálatunkra nem tudjuk a szaploncai rabbi jelenlegi címét. Ugy tudjuk, legutóbb Szatmáron tartózkodott.

B. Lipótné, Arad. Az első palesztinai kivándorlást már lekésték, mert a hajó elsején elindult. A második csoport a „Romania“ gőzessel indul április tizedikén, hogy részvehesen a pészach-he-tére tervezett nagy nemzeti ünnepeken. Első-osztályu hajójegy ellátással együtt 22.81 angol font (ma körülbelül 18 ezer lej). Másodosztályu hajójegy ellátással 14.80 tont, ellátás nélkül 12 font. Ebben az összegben persze nem szerepelnek az ottani költségek. A kiutazáshoz külön, direkte Palesztinába szóló utlevél kell, melyhez az angol vízumot megszerzi a bukaresti Oficial Palestinian (Str. Lipscai 90), amelyhez sürgősen jelentsék be szándékukat, mert a sok jelentkező miatt az a veszély fenyeget, hogy már nem sikerül hajójegyet kapni. Ugyanettől a hivataltól lehet teljes információt kapni az utiprogramról és a kirándulással kapcsolatos bármilyen kérdésben.

Épületüvegezés, képeretezés,

kávéházi, vendéglői, háztartási cikkek, demionok, táblaanyag, lámpaárak és porcellánedényekből legolcsóbb beszerzési forrás

Ausländer Rudolfnál

Cluj-Kolozsvár, Cal. R. Ferdinand (v. Ferenc J.-ut) 37. sz. alatt, az Uránia palota mellett.

Engros! Endetail!

LÁDAGYÁR

Mindennemű ládákat és fadobozokat összeszegezeti és az é szedett részekben megrendelésre azonnal készít és szállít a legolcsóbb napi áron

Sajovics és Lebovits fakereskedés és ládagyár

Cluj, Strada Cernanți (volt Kajántól-ut) 1 szám

Óriási különlegességek, választékban (brilliansárak, arany- és ezüst- és platina zseb- és karóra (argentorezüst)

disz-és ajándéktárgyak

szolid áron a legmodernebb kivitelben

FENYŐ ÉS BRAUNFELD

világvárosi ékszeráruházában Cluj, Piața Unirii 15. Interurban telefon 643

butort, zongorát

akar venni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintis meg a

SZÉKELY ÉS RÉTI

ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butortermelt sztalosok furnírszükségleteiket legolcsóbban itt szereshetik be

Első Erdélyrészi Ékszeráru gyár

Cluj, Calea Regele Ferdinand 19. szám Telefon interurban 2-13 * Sürgöny: juvaere, Cluj

Ékszeráru gyártás, nagykereskedés

Fogászati arany és forrasztó * Arany, ezüst és platina beállításai

Kienzle és Schwarzwaldi órákban, valamint kinaozást tárgyakban nagy lerakat. Csak viszontelárusítóknak!

Fabrică de case de bani

Geldschrank - Fabrik

Pénzszekrénygyár

Jakabfi & Co

TIMIȘOARA Str. Timotei Cip. (Battány-u) 3. Telefon 12-68

Kepviselleteink és műntaraktárak: Clujon Arthur Locvy & Co. szállítók, Oradea-Maren „Sabit” gépjegyerakat Nagypiac, Satu-Maren Em. Weiss Söhne szállítók, Aradon Arnold Polák szállító

GOERZ

ROLL-TENAX

Kamrák, objektívek, tekercsfilm, filmpakk, lemezek, látszóvek

Képes árjegyzéket ingyen, bérmentve küld:

I. B. Gibson vezérképviselő Bucuresti, Str. Sevastopol 13

Rador

Prima

bácskai

kender

Kapható: Havas Dezső Timișoara

„SIRPINOL“

legjobb szer a légzőszervek megbetegedései ellen. Ugymint: Tüdőcs hörgőhurut, köhögés, számarköhögés és tuberkulózis ellen. Mindenki kérje házi orvostát, hogy „Sirpinol“-t rendeljen!

Kapható minden gyógyszerertárban

Készíti: Mera Viktor „Fehér Kereszt“ gyógyszer-tára Reghinul-Sásesc

POSZTÓSZAKMABAN

teljes jártassággal bíró

SEGÉDET

azonnali belépésre keresek. Románul beszélőelőnyben

Grünfeld Henrik posztóáruháza Szatmár

יין כשר של פסח

Kóser husvétii erdélyi uradalmi fajbórok nagybani elárusítása Bognár és Szántó Erdélyi Kereskedelmi R.-T. Cluj, Calea Regele Ferdinand 70. sz.

יין כשר של פסח

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A ROMÁN OPERA HETI MŰSORA

Péntek: Aida.
Vasárnap: Sába királynője.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Péntek: Pompadour. Bérletszűnetben.
Szombat d. u.: Kék mazur. Mérsékelt helyárrakkal.
Este: Hattyu, (Táray Ferenc vendégszínházával.)
Vasárnap d. u.: Gül baba. (Mérsékelt helyárrakkal.)
Este: Trónörökös, (Táray Ferenc vendégszínházával.)
Hétfő: Balga szűz. (Táray Ferenc vendégszínházával.)

MOZGÓK MŰSORA

Péntek, március 7.

Select-Mozgó: Max Linder! *A kis kávéház.* Pikáns és mulattató vígjáték 6 felvonásban. Főszerepben a kitűnő Max Linder. Pompás szórakozást nyújtó film.

Uránia-Mozgó: Jackie Coogan! *„My boy“ (Fiacskám)* amerikai filmszenzáció. Főszerepben a 6 éves művész, Jackie Coogan.

Apolló-Mozgó: *Vörös és fekete.* Szenzációs kalanddráma 7 felvonásban. — Főszerepben Mario Bonnard és Vittoria Lepanto.

Hirdetmény

Alulírott hitközség tulajdonát képező mérszár-szék kóser és trélli huskimérésre berendezve, bérbe-adandó. Reflektánsok nyujtsák be pályázatukat márc. 25-ig Stupp József hitközségi elnökhöz. Hida, 1924 márc. 4.

Ort. izr. hitközség elöljárósága, Hida

Előírásos

hitelesített űrmértékeket gyárt

GRÜNWALD JAKAB

bádögárúzeme, Cluj-Kolozsvár,
Piata M. Viteazul (Széchenyi-t.) 13

Uránia áruház

tavaszi árjegyzéke:

Jó minőségű férfi ruha Lei 1700.—
Egész finom kamgarn férfi ruha „ 2400.—

Méret után kitűnően elkészítve:

Scheviot férfi ruha Lei 2600.—
Kamgarn férfi ruha „ 2900.—
Egész finom sötétkék, vagy covercot férfi ruha „ 3900.—
Tavaszi felöltők double „ 1860.—
Egész finom minőségű felöltők „ 2250.—
Méret után a legjobb kelméből „ 2800.—

Női tavaszi kabátok:

Tűkör posztóból Lei 2100.—
Covercot kelméből „ 2600.—
Bécsi modellek „ 3150.—

Vállalunk méret után is divatlap szerint felelősség mellett hozott kelmékből.

Férfi és női szövetek nagy választékban olcsón kaphatók az

Uránia Áruházban

Regele Ferdinand 34.
(v. Ferencz József-ut)

Uránia mozival szemben

Longines

órák — 7 nagydíj — Elegáns és pontos

INGYEN KÖNYVNAPO

Március 10. és március 18. között az „Uj Kelet“ könyvosztálya egy **ingyenes** könyvnapot rendez. — Az ingyennapot bizottság állapítja meg még március tizedike előtt és március 19-én hozza nyilvánosságra. Azok, akik e nyolc napon belül megjelölt ingyennapon keltezett megrendelésükkel keresik fel az „Uj Kelet“ könyvosztályát, **megrendelésük teljes összegének erejéig újabb ingyenes megrendelést eszközölhetnek** az „Uj Kelet“ könyvosztályának raktáron levő könyveiből, képeiből és kottáiból. Az ingyen könyvnapon résztvenni óhajtok kedvezményes könyvcsoportokat **nem rendelhetnek.**

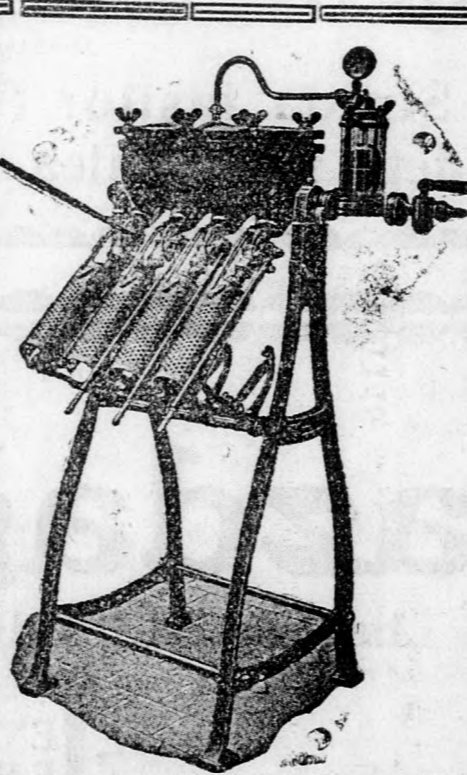
Ne mulassza el a páratlan alkalmat!!

Mircea Voda S. A. București

12 | Bulevardul Domniței | 12

Budai föld (caolin) fehér, darabos, örölt

/// Színes földfestékek és francia okkerek ///
Nagyraktár. Prompt kiszolgálás. Kivánatra mintázott árajánlat

Rapid 4 és 6 csapos sörlefejtő készülékek Gloria és korona dugaszológépek, valamint az összes alkatrészek

külön kaphatók a

Banca Industrială și Comercială, Cluj, Strada Regina Maria 9.

Írógépek

és kellekek állandóan nagy választékban. Javításokat legolcsóbban vállalok. Cluj, P. Mihai Viteazul (v. Széchenyi-tér) 40. sz. Telefon 493.

Finkler Antal

Engros

Karlsbadi porcellán edények, tábla-üveg.

Endetall

Mindenféle poharak, demyonok, palackok,

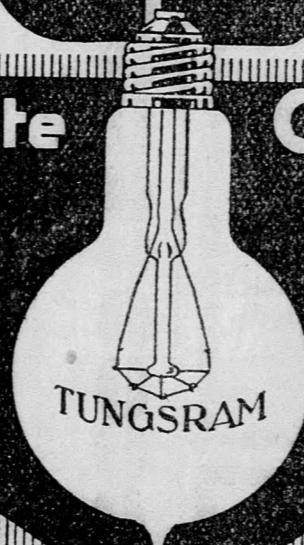
lámpaárak bármily mennyiségben legelőnyösebben

AUSLÄNDER LAJOSNAL

CLUJ, Piata M. Viteazul (Széchenyi-tér) 39, Telefon 954.

TUNGSRAM

ist die beste Glühlampe

TUNGSRAM

APRÓHIRDETÉSEK

Ügyes segéd üveg- és porcellánzakmába felvéteik. — Ajánlatokat kér Schwimmer Ernő Dej. 6909

Uri és női divatárusegéd nagyobb praxszissal oly állást keres, hol a szombatot megtarthatja. Leveleket Aftergut Ignác Déva, címre kér. 6907

ORRLIK ÉS HE BEGŐ

Egyfelvonásos tréfa
Irta SZABÓ IMRE
Műkedvelői előadásra alkalmas!
Kapható a szerzőnél

Keresek szakképzett ügyes kiszolgáló és megbízható izr. vaskereskedősegédet, ki a román nyelvet is bírja. — Ajánlatok Fränkl Dezső vaskereskedő Nagykároly címre küldendők. 6911

Keresek gyermekeim mellé azonnaira németül perfektül beszélő nevelőt, ki az elemi osztályokra is előkészít. Ajánlatokat Násch Lipót Mirusul-Mare, jud. Satu-Mare kérek. 6912

Erdély területén jól bevezetett, prima referenciákkal rendelkező

utazót keres
azonnali belépésre nagy textilvállalat

Szives ajánlatokat a lap kiadójába „Agilis” jel-igére kérünk.

Legszébb purimi ajándék
SZABÓ IMRE
vidám könyve

A PIROS ZUBBONY

A számozott, vászonkötésű illusztrált kötet ára 120 lej. Megrendelhető a szerzőnél.

Pászkagépek felszereléssel, üzemképes állapotban, eladók. Izr. hitközség Targu-Mures (Marosvásárhely) 6910

Károlyi Mihály emlékiratai: Egy egész világ ellen. Ára 260 lej. Uj Kelet könyvosztálya.

ANTON ROSENZWEIG

LIBRARIE / BUCHHANDLUNG
CLUJ, P. MIHAI VITEAZUL 37-38
(v. Széchenyi-tér). Alapított 1890 (saját ház)

ספרים האנדלוני

DETAIL / ANGRO

Mindennemű héber ima- és tankönyvek, valamint mindenféle rituális cikkek nagykereskedése, ugy-szintén gyapju és selym nagy és gyermektaleszek gyári lerakata. — Hitoktatók, rabbi és viszonteladók nagy árkedvezmény mellett azonnal pontosan postán szállít. Meg nem felelő árúért a pénzt visszaküldöm.

Weisz Testvérek Rt.
szalagszövőgyára Satu-Mare

Gyárt bórkereskedők részére cipő- és csizma-huzót (struplit), rélcipő se yemfűzöt. Rövid-áru nagykereskedőknek különféle selym-szalagokat a legversenyképesebb árakban!

Mégis csak legjobb akénélküli borotváló por, amely az ország legrégebb gyártmánya mely most újonnan átpreparálva,

az arcot nem marja és kellemes hatást hagy utána

„RASOL IDEAL”

Kapható 1/4, 1/2 kg. szép csomagolásban. 5 kg. vétel franco lei 145.—, kisebb mennyiségben lei 30.—, vidékre lei 40.— kgkint. Óvakodjunk az ártalmas utánzatoktól. Csak az „Ideal” felirásu valódi

Reszling József fodrász

Cluj, Calea Regele Ferdinand 30.

„Barzel” Cluj-Kolozsvár, Piata M. Vit. 13

Fierarie 1480 Vasúzet Telefon 10-49.

Lampionok, konfetti, szerpentin és álarc állandó nagy raktára. Gyermekjáték-, rövid- és galanterie áru nagyban és kicsinyben kapható. Gyermekkoscsik és utazóböröndök teljes kiárusítása. Kérjük kirakati árainkat megtekinteni

Férfi fehérnemű és férfidivatcikkéből nagy raktárt rendeztünk be

feltűnő olcsó árak mellett

Eisenstädter Fülöp és Tsa

v. Lakatos-Áruház

Cluj, Strada Regina Maria 13. (volt Deák Ferenc-u.)

Holländer Miksa Temesvár, IV., I. C. Brătianu 4/a

Telefonszám 11-59

Boln zombolyai eserépgyárak kizárólagos képviselője

Bármely mennyiséget szállít!

Kérjen mintát és árajánlatot!

„LEBEDA”

Elsőromániai ágynemű-, toll-, gyapju- és gyapot-stb. feldolgozóvállalat rt.

Gvártunk:

paplant,
matracot,
párnát és
mindennemű
ágyneműt.

Telefon 596

Veszünk és eladunk:

lőszőrt,
disznószőrt,
kecskeszőrt,
gyapjut,
tollat,
afric és
Seegrast.

Villamos tollfosztógépünkön tollfosztást, mosást, porzást és tisztítást vállalunk.

Vállalunk:

kórházi,
közintézeti,
szállodai
felszerelések
szállítását.

Telefon 515

Gyár: Strada Jaşilor (volt Nagyszamos-utca) 14.
Városi detai üzlet: Calea Victoriei (v. Kossuth L.-u.) 10.

Gazdag raktár

bel- és külföldi gyártmányokban

Tavaszi újdonságok

FRAKK-CREPP
FLANELLEK
POSTTÓK
VELOUR

GYAPJUTAKARÓK
UTAZÓTAKARÓK
LÓTAKARÓK
SZÖNYEGEK

PALMESTON
CHEVIOT
MELTON
DOUBLE

Mindennemű szabókellékek!

SCHERER CAROL ÉS FIAI UTÓDA

GROMEN & HERBERT

NAGYSZEBENI POSZTÓGYÁRÁNAK CLUJI FIÓKÜZLETÉBEN
CLUJ, CALEA REGELE FERDINAND (WESSELÉNYI-U.) 13.